

2017-02-22

Protokollsutdrag

AU § 21 Dnr 2016.676 KS 052

Remissvar Planering och beslut för hållbar utveckling – Miljöbalkens hushållningsbestämmelser – Slutbetänkande av Riksintresseutredningen (SOU 2015:99)

Ärendebeskrivning

Den statliga offentliga utredningen "Planering och beslut för hållbar utveckling – Miljöbalkens hushållningsbestämmelser", förenklat kallat Riksintresseutredningen, har lämnat sitt slutbetänkande. Regeringen beslutade den 19 december 2013 (dir. 2013:126) att tillkalla en särskild utredare med uppdrag att göra en översyn av 3 kap. Miljöbalken (MB) och relevanta delar av 4 kap. MB.

Samtliga myndigheter som lyder under Regeringen ska lämna remissvar. Kommunerna har även möjlighet att lämna remissvar. Svaret ska lämnas senast den 28 februari 2017.

Kommunstyrelsen beslutade 6 februari, § 31, att återremittera yttrandet för ytterligare beredning. Kommunstyrelsen beslutade även att kommunstyrelsens arbetsutskott får i uppdrag att lämna remissyttrandet till Miljö- och energidepartementet.

I utredningens slutbetänkande föreslås ett antal större förändringar i lagstiftning som berör svensk fysisk planering. Nedanstående rubriker förtydligar utredarens förslag:

Bestämmelse införs i 3 kap. MB om att användning av mark- och vattenområden ska göras utifrån en helhetssyn

En inledande bestämmelse införs i 3 kap. MB om att användning av mark- och vattenområden ska göras utifrån en helhetssyn.

Begreppet väsentligt allmänt intresse införs i 3 kap. MB

Nuvarande allmänna intressen i 3 kap. MB kompletteras med 10 intressen som alla bedöms vara av väsentligt allmänt intresse (se bilaga). Väsentliga allmänna intressen beskrivs vara av stor samhällelig vikt. Väsentligt allmänt intresse kan vara definierat ur nationellt, regionalt och lokalt perspektiv:

- Länsstyrelsen ska ange väsentligt allmänna intressen ur nationellt och regionalt perspektiv. Länsstyrelsen ska redovisa intressena i sin sammanfattande redogörelse som görs i anknytning till 3 kap. i Plan- och bygglagen (PBL) 27-28 §§. Kommunen ska bedöma vilka områden som är av väsentligt allmänt intresse ur lokalt perspektiv.
- Kommunen ska i sin översiktsplan redovisa områden som är av väsentligt allmänt intresse och ta ställning till dem. Kommunen äger frågan att avväga mellan oförenliga väsentligt allmänna intressen.

	Justerandes sign	Justerandes sign	Justerandes sign	Utdragsbestyrkande
--	------------------	------------------	------------------	--------------------

2017-02-22

AU § 21, forts Dnr 2016.676 KS 052

Staten får utökat mandat att påverka regional och kommunal fysisk planering

Skydd av brukningsvärd jordbruksmark och dricksvattenförsörjning föreslås ingå i Länsstyrelsens ingripandegrunder. Ingripandegrunder syftas till de skäl som Länsstyrelsen kan hävda i detaljplaneprocesser för att överpröva och upphäva en antagen detaljplan. Om Länsstyrelsen yttrar sig om detta i detaljplaneprocessen och förslaget inte anses tillgodose intresset så långt som möjligt ska Länsstyrelsen överpröva beslutet om detaljplan. I överprövningen kan Länsstyrelsen upphäva detaljplanen.

Begreppet påtaglig skada på riksintresse ändras till tillgodoseende av riksintresse

Med begreppsändring av påtaglig skada på riksintresse till tillgodoseende av riksintresse anges att riksintressena som planeringsriktlinje förtydligas. Utredaren beskriver att begreppstillämpningen ska främja till helhetssyn av överväganden för användning av mark- och vattenområden.

Områden av riksintressen definieras med generellt kriterium

Riksintressena definieras genom kriterium för att ett geografiskt område ska vara av den nationella betydelse att det ska klassificeras som riksintresse. Avsikten är att skapa en enhetligare tillämpning så att endast områden av nationell betydelse ska anses vara av riksintresse.

Områden av riksintresse beslutas formellt

I mark- och vattenområden som är av nationellt intresse enligt 3 kap. MB ges Länsstyrelsen befogenhet till att fatta beslut om riksintresse. Beslutet ska föregås av en dialogprocess där bland annat berörd kommun ingår. Regeringen får möjlighet att pröva sektorsmyndigheternas förslag under processen. Beslutet om riksintresse ska aktualitetsprövas av Länsstyrelsen minst en gång varannan mandatperiod eller vid behov.

Ventil ges för Regeringen för avvägning mellan väsentligt allmänt intresse och riksintresse

Regeringen får möjlighet att besluta om företräde för ett väsentligt allmänt intresse före ett riksintresse införs i 3 kap. MB. Länsstyrelserna ges befogenhet att fatta beslut. Utredaren förtydligar att det kan handla om avvägning mellan bostadsförsörjningsintresse och andra intressen, främst jordbruksmark. Det förutsätter att avvägningen är förenlig med den föreslagna inledningsparagrafen till MB om helhetssyn.

Genomförande av utredningens förslag

Regeringen ska besluta om kriterier för riksintressen 2019. Sektorsmyndigheterna som hanterar riksintressena beslutar om områden av riksintresse 2020. Områden som bedöms vara av riksintresse före 2018 anses vara det till och med den 30 juni 2020.

Länsstyrelsen ska redovisa riksintresseområden samt områden som är av väsentligt allmänt intresse ur nationellt och regionalt perspektiv i sina sammanfattande redogörelser (som anknyts i 3 kap. 27-28 §§ PBL, till översiktsplanens aktualitet). Samtliga kommuner ska aktualisera sina översiktsplaner med hänsyn till det nya underlaget och besluta om dem senast den 31 december 2024.

Justerandes sign

Justerandes sign

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

2017-02-22

AU § 21, forts Dnr 2016.676 KS 052

Beredning

Kommunledningskontoret har i skrivelse den 14 februari 2017 lämnat följande yttrande:

Alingsås kommun lämnar följande synpunkter på utredningen:

- Kommunernas självbestämmanderätt inskränks.
- En inledande bestämmelse i Miljöbalkens 3 kap. om helhetssyn är positiv.
- Statens roll i svensk fysisk planering förblir oklar. Utredarens utgångspunkter tydliggör inte frågan om vilken roll skalnivåerna stat, region och kommun ska fylla.
- Länsstyrelsens ingripandegrunder behöver förtydligas i planeringsprocesser.
- Ett generellt kriterium på definition av riksintressen är positivt.
- Utökandet av Länsstyrelsens ingripandegrunder är otydlig och riskerar att innebära godtyckliga bedömningar.
- Utredarens förslag om väsentligt allmänt intresse riskerar att komplicera den strategiska fysiska planeringen.
- Regionala väsentliga intressen bör vara de regionalt folkvalda församlingarnas ansvar.

Sammantaget bedömer kommunledningskontoret att slutbetänkandets förslag innebär att kommuners inflytande samt rådighet över planprocessen försvagas och att Länsstyrelsens roll stärks. Skulle utredarens förslag genomföras kommer det innebära stora förändringar gentemot gällande planlagstiftning.

Se bilaga till tjänsteskrivelsen för förtydligande av Alingsås kommuns yttrande.

Arbetsutskottets beslut:

Kommunstyrelsens arbetsutskott antar kommunledningskontorets yttrande som sitt eget.

Exp: Göteborgsregionens kommunalförbund, Västra Götalandsregionen,
Wolters Kluwers kundservice, SBN, TN, MSN

	Justerandes sign	Justerandes sign	Justerandes sign	Utdragsbestyrkande
--	------------------	------------------	------------------	--------------------